

Józef Szczepańczyk

Bodzentyn

Upamiętnienia Macieja Rataja

Maciej Rataj był obok Wincentego Witosa drugim wybitnym działaczem ruchu ludowego w II Rzeczypospolitej. Szczerym demokratą, zwolennikiem jedności ruchu ludowego, wzorowym parlamentarzystą o ogromnym autorytecie, patriotą. Został zamordowany przez Niemców w Palmirach w egzekucji więźniów Pawiaka 21 czerwca 1940 roku. Tu też 25 kwietnia 1946 roku, w czasie ekshumacji zbiorowej mogiły, rozpoznano jego ciało.

Uroczysty pogrzeb, będący wielką manifestacją ludową, odbył się 23 czerwca 1946 roku. Kierownictwo PSL odrzuciło propozycję, aby uroczystość odbyła się na koszt państwa. Zorganizowano ją ze składek członków Stronnictwa. W pogrzebie, w którym uczestniczyło około 40 tys. żałobników, w tym 421 pocztów sztandarowych, wzięli udział także przedstawiciele ówczesnych władz państwowych oraz wojsko. Wygłoszono wiele przemówień, Bolesław Bierut udekorował trumnę Krzyżem Grunwaldu I klasy. W 2018 roku z okazji 100. rocznicy odzyskania przez Polskę niepodległości Maciej Rataj został pośmiertnie odznaczony przez Prezydenta RP Orderem Orła Białego.

W niniejszym artykule omówiono formy upamiętnienia Macieja Rataja, na które składają się pomniki, popiersia i kamienie pamiątkowe, tablice, nazwy ulic, szkół i statków, publikacje książkowe, wystawy, obrazy, filmy i audycje radiowe oraz uchwały Sejmu RP.

Grób Macieja Rataja na cmentarzu w Palmirach. Zdjęcie autorstwa Thunderman83; Praca własna, Domena publiczna, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=4411148>

Pomniki

Miejsce spoczynku Macieja Rataja początkowo upamiętniał na polanie śmierci w Palmirach prosty drewniany krzyż z napisem „Tu spoczywa Maciej Rataj, Marszałek Sejmu RP, przywódca chłopów rozstrzelany 21.VI.1940 r.”. Obecnie na mogile otoczonej drewnianym płotkiem ustawiony jest na kamiennym słupie ludowy świętek, a na podporze znajduje się napis o takiej samej treści jak na krzyżu z 1946 roku. Na podstawie słupa umieszczona jest tablica upamiętniająca śmierć bliskich Rataja. Napis na niej głosi: „Świetlanej pamięci członków rodziny Marszałka Maciej Rataja, jego jedynej córki Hanny Rataj Stankiewiczowej i jej męża Tadeusza – pracowników Departamentu Skarbu Delegatury Rządu RP na Kraj w latach 1940–1944 oraz ich synka Maciusia, który 14 września 1944 r. zginął w Powstaniu Warszawskim pod gruzami domu, w którym mieszkał i pracował Marszałek Rataj. Pracownicy Biura Prezydialnego Delegata Rządu RP na Kraj i przyjaciele”.

W Sulejówku Macieja Rataja upamiętniono na Kopcu Współtwórców Niepodległości, gdzie na głazie stojącym na jego szczycie wyryto napis „Józef Piłsudski i współtwórcy niepodległości: Jędrzej Moraczewski, Ignacy Paderewski, Stanisław Grabski, Maciej Rataj umiłowali Sulejówek. Wdzięczni mieszkańcy 1918–1988”.

Popiersia i kamienie pamiątkowe

W zbiorach Narodowego Archiwum Cyfrowego znajduje się wykonana w grudniu 1927 roku fotografia popiersia Macieja Rataja, które, jak wynika z metryczki zdjęcia, było dziełem artysty rzeźbiarza Apolinarego Głowińskiego.

Wśród licznych popiersi działaczy ruchu ludowego w ogrodowej galerii rzeźb Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego jest także popiersie Macieja Rataja dłuta Józefa Opali.

Swoje upamiętnienie w postaci popiersia ma Maciej Rataj także w Muzeum Zamojskim, w sali jego imienia w Sejmie RP, w niektórych

Popiersie Macieja Rataja przy Szkole Podstawowej nr 104 w Wilanowie w Warszawie.
Fot. ze zbiorów szkoły

Kącik patrona szkoły w Liceum Ogólnokształcącym im. Macieja Rataja w Strzelcach Krajeńskich.
Fot. Anna Makowska

Kamień pamiątkowy w Reszlu. Fot. Daria Zajac

szkołach, których jest patronem oraz przed wejściem do budynku warszawskiej Szkoły Podstawowej nr 108 w Wilanowie.

Przed Zespołem Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu znajduje się głaz pamiątkowy z wyrytą na nim sylwetką patrona szkoły.

Ratajowo i dzielnica im. Macieja Rataja

Maciej Rataj w 1925 roku kupił w miejscowości Żwir k. Sulejówka 15 mórg ziemi od Juliana Zyberta i pobrał chatę na letni wypoczynek dla siebie, rodziny i przyjaciół. Posiadłość polityk w testamencie zapisał swej córce – Annie Stankiewiczowej.

Z dniem 1 stycznia 1949 roku, na mocy rozporządzenia Wojewody Warszawskiego, miejscowość tę przemianowano na Ratajowo¹. W aktualnym Urzędowym Wykazie Nazw Miejscowości Ratajowo występuje jako część miasta Sulejówek.

¹ Rozporządzenia Wojewody Warszawskiego z dnia 18 grudnia 1948 r. o zmianie nazwy gromady Żwir na Ratajowo w gm. Sulejówek, pow. Warszawskiego, „Warszawski Dziennik Wojewódzki” 1949, nr 1, poz. 2.

Za swojego patrona Macieja Rataja ma również jedno z osiedli w Zamościu, położone przy północnej granicy miasta, ograniczone ulicami: Graniczną, Lubelską i Powiatową. Osiedle to, na wniosek ludowców, zostało w 1989 roku wydzielone z osiedla Sitaniec-Błonie i nazwane imieniem Rataja.

Szkoły

Według stanu na 1 marca 2024 roku Maciej Rataj patronuje 19 placówkom oświatowym (szkołom lub zespołom szkół). W placówkach tych znajdują się portrety, tablice upamiętniające patrona, popiersia lub płaskorzeźby z jego wizerunkiem, obchodzone są dni patrona.

Na tablicach podane są: rok urodzenia i śmierci Macieja Rataja, pełnione funkcje, zaangażowanie w działalność publiczną, okoliczności śmierci. Na przykład na tablicy wmurowanej we fronton Szkoły Podstawowej im. Macieja Rataja w Lisowie umieszczono taki oto napis: „Maciej Rataj 1884–1940. Marszałek Sejmu RP, wybitny działacz ruchu ludowego, publicysta, nauczyciel, zamordowany w 1940 roku w Palmirach przez okupanta hitlerowskiego. W 50 rocznicę wybuchu II wojny światowej. Społeczeństwo Gminy 1989”.

Z kolei w Lichwinie w woj. małopolskim na Szkole Podstawowej znajduje się tablica z napisem: „Maciej Rataj 19.II.1884–21.VI.1940. Wybitny przywódca ruchu ludowego, Marszałek Sejmu, publicysta i działacz oświatowy, organizator ruchu oporu, zamordowany przez hitlerowców w Palmirach. Lichwin 6.VI.1987”.

Na stronach internetowych szkół zamieszczany jest życiorys Rataja. Posiadają one sztandary z wizerunkiem i nazwiskiem patrona, organizowane są w nich wystawy jemu poświęcone.

W bardzo interesujący sposób upamiętniono osobę Macieja Rataja w Szkole Podstawowej nr 6 w Ostrowie Wielkopolskim, gdzie wydano serię zeszytów jemu poświęconych pod wspólnym tytułem Biblioteczka Patrona Szkoły.

Wykaz szkół noszących imię Macieja Rataja znajduje się w aneksie nr 1.

Statki

17 sierpnia 1985 roku został w Szczecinie zwodowany statek m/s Maciej Rataj. Był to masowiec do przewozu siarki, węgla, koksu, zboża, apatytów i in. towarów. Zwodowanie odbyło się z udziałem przedstawicieli naczelných władz ZSL (Józef Kozioł, Kazimierz Kozub) w obecności sztandarów ZSL z województwa szczecińskiego. Na statku znajdowała się Izba Pamięci poświęcona Ratajowi, nad którą patronat sprawowała redakcja „Zielonego Sztandaru”. Znajdowało się w niej popiersie, portret patrona, fotografie i dokumenty oraz obszerny zbiór publikacji o Macieju Rataju i ruchu ludowym. Przez cały okres eksploatacji statek przewiózł około 10 mln ton ładunków. Pływał pod polską banderą blisko 28 lat, a później trafił na złom. W 2016 roku pamiątki ze statków Maciej Rataj i Bataliony Chłopskie zostały przekazane prezesowi PSL Januszowi Piechocińskiemu, za pośrednictwem którego trafiły do Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego.

Statek Maciej Rataj. Zdjęcie ze zbiorów MHPRL

Mało znany jest fakt, że nie był to jedyny statek noszący imię Rataja. Pierwszym była wchodząca w skład dawnej floty Wolnego Miasta Gdańska jednostka, którą Polska odzyskała w ramach powojennej rekompensaty. Przedwojenny polski Skarb Państwa miał w tym statku udziały wynoszące 50%. Polską banderę podniesiono na nim w Hamburgu 21 maja 1946 roku. Po awarii maszyny parowej był od 1967 roku używany w Szczecinie jako magazyn, a w 1975 roku został sprzedany na złom.

Ulice im. Macieja Rataja

Z danych Głównego Urzędu Statystycznego wynika, że według stanu na 1 marca 2024 roku Maciej Rataj patronuje 112 ulicom nazwanym jego imieniem w różnych okresach, jednemu rondu we wsi Zaparcin, w woj. poznańskim i jednej alei w Skierniewicach.

Bardzo ciekawa jest historia ulicy nazwanej jego imieniem w Legnicy. Po raz pierwszy imię Macieja Rataja nadano jej 21 października 1947 roku. Po 5 latach przemianowano ją na ulicę Henryka Rutkowskiego, polskiego działacza komunistycznego w okresie międzywojennym. W 1991 roku, w ramach dekomunizacji, zmieniono jej nazwę na ul. Magnoliową, a imieniem Macieja Rataja nazwano dotychczasową ulicę 1 Maja.

Wykaz ulic nazwanych imieniem Macieja Rataja zamieszczono w aneksie nr 2.

Tablice pamiątkowe

Postać marszałka Rataja upamiętniono tablicami w szkołach jego imienia, o czym była mowa wyżej, oraz nielicznymi, jak na tak znamienitą postać, tablicami umieszczonymi w przestrzeni publicznej.

Na fasadzie Domu Pomocy Społecznej im. Macieja Rataja w Kocku znajduje się tablica z napisem następującej treści: „1884–1940 Maciej Rataj, wybitny działacz ruchu ludowego, przywódca SL od 1935 r. Wieloletni poseł Ziemi Lubelskiej na Sejm Rzeczypospolitej Polskiej. Marszałek Sejmu w l. 1922–1928. Od r. 1931 do 1939

publicysta i redaktor naczelny Zielonego Sztandaru. Po wrześniu 1939 r. współorganizator podziemnego Centralnego Kierownictwa Ruchu Ludowego ROCH. W 1940 r. aresztowany przez hitlerowców i rozstrzelany w Palmirach k. Warszawy”.

Na ścianie Akademii Zamojskich, w której Maciej Rataj uczył łaciny, w 1970 roku umieszczono tablicę z napisem: „Tu pracował w latach 1918–1919 Maciej Rataj, działacz ruchu ludowego zamordowany przez hitlerowców w roku 1940”. W roku 1986 została zastąpiona nową z napisem o tej samej treści.

W zamojskim kościele pw. św. Katarzyny znajduje się epitafium ku czci profesorów i uczniów pomordowanych w czasie II wojny światowej. Wśród wielu nazwisk znajduje się również nazwisko Macieja Rataja.

Publikacje książkowe

Niezwykle ważną rolę w upamiętnieniu i popularyzacji postaci Rataja pełnią wydane staraniem Jana Dębskiego przez LSW w 1965 roku *Pamiętniki 1918–1927*. W roku 2011 *Pamiętniki* wydano ponownie. Tym razem na płycie CD, której towarzyszy książka poświęcona biografii Rataja i zawierająca około 50 zdjęć. Po raz trzeci *Pamiętniki* zostały wydane w roku 2018 przez Muzeum Historii Polski. Jest to wydanie istotnie różniące się od poprzednich, gdyż zostało opatrzone aparatem krytycznym w opracowaniu dr. Mateusza Ratyńskiego, pracownika Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie.

W 1984 roku Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza wydała książkę *Maciej Rataj we wspomnieniach współczesnych*, w której znalazły się wypowiedzi 24 osób, mających kontakt z Maciejem Ratajem.

W roku 1987 ukazała się, wydana w ramach Biblioteki Myśli Ludowej, publikacja *Maciej Rataj. Wskazania obywatelskie i polityczne. Wybór pism i przemówień* w opracowaniu Stanisława Lato.

Obszerną biografię *Maciej Rataj 1884–1940* wydało w 1991 roku Wydawnictwo Sejmowe. Jej autorem jest historyk Arkadiusz Kołodziejczyk. Jest to, jak pisze we wstępie autor, jego praca doktorska napisana pod kierunkiem prof. Józefa Ryszarda Szaflika.

Nakładem Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w 2018 roku została wydana książka pt. *Rola dziejowa Macieja Rataja* pod redakcją naukową Mirosławy Bednarzak-Libery i Janusza Gmitruka.

Książka jest zbiorem artykułów naukowych uznanych historyków ruchu ludowego.

Maciej Rataj. Przywódca ruchu ludowego, zapomniany mąż stanu II Rzeczypospolitej to praca autorstwa prof. Mariana M. Drozdowskiego opublikowana w 2022 roku przez Muzeum Niepodległości w Warszawie.

Wystawy tematyczne

Upamiętnieniu osoby Rataja służą także okolicznościowe wystawy. W 2016 roku, w związku z 75. rocznicą jego śmierci, Muzeum Niepodległości przygotowało wystawę „Maciej Rataj 1884–1940. W 75. rocznicę śmierci”, na którą złożyły się zdjęcia, dokumenty, rękopisy i wycinki z gazet. Wystawa była prezentowana w Galerii Brama Bieleńska w Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawskiej.

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego przygotowało wystawę „Maciej Rataj 1884–1940. Marszałek Sejmu, Mąż stanu, Polityk, Ludowiec”, która była eksponowana w 2020 roku w Częstochowie, w ramach obchodów Dnia Walki i Męczeństwa Wsi Polskiej.

Muzeum oferuje do wypożyczenia wystawę „Maciej Rataj – Marszałek z Chłopów”. Zgromadzone na niej fotogramy, dokumenty,

Wystawa „Maciej Rataj 1884–1940” w Sejmie RP w 2024 roku. Fot. autora

prasa, teksty wystąpień politycznych, obrazują życie i działalność Macieja Rataja.

Z okazji 131. rocznicy jego urodzin otwarto 18 marca 2015 roku w Sejmie wystawę „Maciej Rataj 1884–1940”.

W lutym 2024 roku, w związku z 140. rocznicą urodzin Rataja, Muzeum Niepodległości oraz Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego Sejmie RP zorganizowały w gmachu Sejmu RP konferencję naukową pt. „Maciej Rataj – Marszałek Sejmu II RP”, której towarzyszyła wystawa „Maciej Rataj 1884–1940”.

Obrazy

Portrety Macieja Rataja mają w swoich zbiorach Muzeum Niepodległości oraz Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie. Znajdują się one także w szkołach, których jest patronem.

W Galerii Portretów Marszałków Sejmu II RP, która powstała w 2018 roku w gmachu głównym sejmu umieszczony jest portret Rataja autorstwa Ryszarda Kałamarza.

Zdzisław Kruszyński, *Maciej Rataj*, Zbiory Muzeum Niepodległości w Warszawie

Katarzyna Otrhwein, *Maciej Rataj*, Zbiory MHPRL

Film i audycje radiowe

Maciej Rataj pojawia się w trzech polskich fabularnych filmach historycznych: *Polonia Restituta*, cz. 1, *Śmierć prezydenta* i *Zamach majowy*. We wszystkich w rolę Rataja wcielił się Tomasz Zaliwski, aktor, który swoją aparycją wiernie przypomina odtwarzaną postać.

W pierwszym z filmów Maciej Rataj wygłasza przemówienie w Sejmie Ustawodawczym w roku 1919. W drugim przedstawiono dramatyczne wydarzenia z roku 1922 związane z wyborem Gabriela Narutowicza na prezydenta RP i jego zabójstwem. Maciej Rataj, z racji pełnienia funkcji marszałka sejmu, przejął obowiązki prezydenta. Trzeci film obejmuje okres od wiosny 1926 roku do 13 stycznia 1932 roku. Maciej Rataj pojawia się w nim jako marszałek sejmu zastępujący prezydenta po rezygnacji Stanisława Wojciechowskiego oraz jako świadek obrony podczas procesu brzeskiego.

Pamięci Macieja Rataja poświęcono w programie 1 Polskiego Radia kilka audycji z udziałem historyków, które nadano:

- 30 kwietnia 1995 roku audycja *Człowiek kompromisu* z udziałem prof. Michała Pietrzaka i dr. Arkadiusza Kołodziejczyka.

- 2.06.1998 roku audycja *Maciej Rataj – niewykorzystany potencjał polityczny* z udziałem dr. Janusza Gmitruka i dr. Janusza Osicy.
- 5.03.2018 roku audycja *Życie i działalność Macieja Rataja* (cykl: Ludzie Niepodległości) z udziałem dr. Janusza Gmitruka.
- 2.02.2022 roku audycja *Marszałek złotego środka. Maciej Rataj i jego pamiątki* z udziałem prof. Leszka Zasztowta i dr. Mateusza Ratyńskiego.

W 2015 roku Program 1 Polskiego Radia wyemitował słuchowisko *Marszałek z „Chłopów”*. Jego autorami byli Andrzej Sowa i Krzysztof Szwed, a reżyserem Jan Werenycia.

Maciej Rataj jest także bohaterem dwóch podcastów:

- *Maciej Rataj polityk przystojny i sympatyczny* – podcast Polskiego Radia.
- *Marszałek Maciej Rataj – współtwórca niepodległości i Polskiego Państwa Podziemnego* – podcast Muzeum Historii Polski w Warszawie z cyklu 1000 lat – prześwietlenie.

Upamiętnienia sejmowe

W 1984 roku, staraniem ludowców, jednej sal w gmachu sejmu nadano imię Macieja Rataja, w związku 100. rocznicą jego urodzin.

W 2004 roku, 19 lutego sejm okolicznościową uchwałą uczcił 120. rocznicę urodzin Rataja, stwierdzając, że „zasłużył na wdzięczną pamięć pokoleń”. Również 125. rocznicę urodzin sejm upamiętnił podjęciem 20 lutego 2009 roku okolicznościowej uchwały.

W 2010 roku uczczono 70. rocznicę śmierci Rataja. W uchwale z 25 czerwca wyrażono uznanie dla jego zasług w budowaniu i umacnianiu Niepodległej Rzeczypospolitej.

W roku 2014, 21 lutego, w związku z przypadającą w tym roku 130. rocznicą urodzin Rataja sejm przyjął uchwałę następującej treści:

Sejm Rzeczypospolitej Polskiej z szacunkiem i uznaniem wspomina postać Macieja Rataja w 130. rocznicę jego urodzin. Maciej Rataj – wybitny mąż stanu, patriota, przywódca ruchu ludowego, był współtwórcą Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej przyjętej przez Sejm Ustawodawczy w 1921 r. Jako wybitny Marszałek Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej w latach 1922–1928 odegrał znaczącą rolę w kształtowaniu państwowości II Rzeczypospolitej. Podczas

II wojny światowej, od początku okupacji niemieckiej, uczestniczył w działalności konspiracyjnej. Za swoje poświęcenie dla Ojczyzny zapłacił najwyższą cenę – został rozstrzelany 21 czerwca 1940 r. Sejm Rzeczypospolitej Polskiej czci pamięć Macieja Rataja, uznając, że postać tego wybitnego Polaka jest wzorem dla kolejnych pokoleń².

Przyjętą przez aklamację uchwałą z dnia 14 grudnia 2022 roku Sejm upamiętnił 100. rocznicę powołania go na Marszałka Sejmu. Posłowie przypomnieli drogę życiową Rataja, podkreślając rolę jaką odegrał zwłaszcza w roku 1926, zapobiegając wojnie domowej. Jak podkreślono w uchwale „Ogromną zasługą Macieja Rataja dla państwa i narodu była też jego postawa w pierwszych miesiącach hitlerowskiej okupacji. Wobec zagrożenia egzystencji państwa polskiego jako jeden z pierwszych podjął heroiczną walkę”.

Instytut Polityczny im. Macieja Rataja

Instytut jest *think tankiem* Polskiego Stronnictwa Ludowego utworzonym po IX Kongresie PSL w roku 2012. Stanowi ciało doradcze i analityczne PSL, prowadzące działalność seminaryjną, konferencyjną i badawczą w sferze polityki publicznej, gospodarki i kultury.

Inne upamiętnienia

Poczta Polska w roku 1985 wydała znaczek o nominale 20 zł, na którym przedstawiono postać Rataja na tle budynku sejmowego. W roku 2020 Poczta Polska wprowadziła do obiegu składający się z sześciu znaczków bloczek filatelistyczny. Umieszczono na nich postacie wszystkich marszałków Sejmu II RP, w tym Macieja Rataja.

75. rocznica istnienia szkoły rolniczej w Mieczysławowie, której tradycje kontynuuje obecny Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Macieja Rataja, stała się okazją do wybicia medalu pamiątkowego z wizerunkiem patrona szkoły.

Józef Szczepańczyk

² https://orka.sejm.gov.pl/proc7.nsf/uchwaly/2166_u.htm [dostęp: 10.05.2024].

Bibliografia

Opracowania

Kołodziejczyk Arkadiusz, *Maciej Rataj 1884–1940*, Wydawnictwo Sejmowe, Warszawa 1991.

Maciej Rataj wskazania obywatelskie i polityczne. Wybór pism i przemówień z lat 1919–1938, oprac. S. Lato, Ludowa Spółdzielnia Wydawnicza, Warszawa 1987.

Rola dziejowa Macieja Rataja, Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego, Warszawa 2018.

Netografia

Główny Urząd Statystyczny, <https://eteryt.stat.gov.pl>

Internetowy Magazyn Nautologiczny „Facta Nautica”, <https://www.graptolite.net>

Miasto Sulejówek, <https://www.sulejowek.pl>

Muzeum Historii Polskiego Ruchu Ludowego w Warszawie, <https://mhprl.pl>

Muzeum Niepodległości w Warszawie, <https://muzn.pl>

Polskie Radio, <https://www.polskieradio.pl>

Rejestr Szkół i Placówek Oświatowych, <https://rspo.gov.pl/>

Sejm RP, <https://www.sejm.gov.pl>

Strony internetowe szkół im. Macieja Rataja.

Wikipedia-wolna encyklopedia, <https://www.wikipedia.org>

ANEKS NR 1

Wykaz szkół noszących imię Macieja Rataja

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Nazwa Szkoły
1	dolnośląskie	strzeliński	Borów	Publiczna Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Borowie
2	lubelskie	tomaszowski	Tomaszów Lubelski	Zespół Szkół Techniczno-Zawodowych im. Macieja Rataja w Tomaszowie Lubelskim
3	lubelskie	puławski	Kurów	Zespół Szkół Agrobiznesu im. Macieja Rataja w Klementowicach
4	lubelskie	opolski	Karczmiska	Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Karczmiskach
5	lubelskie	m. Lublin	Lublin	Szkoła Podstawowa nr 18 im. Macieja Rataja w Lublinie

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Nazwa Szkoły
6	lubuskie	strzelecko-drezdeński	Strzelce Krajeńskie	Liceum Ogólnokształcące im. Macieja Rataja w Zespole Szkół w Strzelcach Krajeńskich
7	łódzkie	kutnowski	Krzyżanów	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Macieja Rataja w Mieczysławowie
8	małopolskie	tarnowski	Pleśna	Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Lichwinie
9	mazowieckie	nowodworski	Czosnów	Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Małocicach
10	mazowieckie	m. st. Warszawa	Warszawa	Szkoła Podstawowa nr 104 im. Macieja Rataja w Warszawie
11	podkarpackie	jasielski	Jasło	Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Opaciu
12	podkarpackie	przemyski	Żurawica	Szkoła Podstawowa im. Macieja Rataja w Wyszatyczach
13	pomorskie	gdański	Pruszcz Gdański	Zespół Szkół Technicznych Centrum Kształcenia Zawodowego im. Macieja Rataja w Rusocinie
14	świętokrzyskie	jędrzejowski	Sędziszów	Zespół Szkół Centrum Kształcenia Rolniczego im. Macieja Rataja w Krzelowie
15	warmińsko-mazurskie	ełcki	Ełk	Zespół Szkół nr 6 im. Macieja Rataja w Ełku
16	warmińsko-mazurskie	kętrzyński	Reszel	Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Reszlu
17	wielkopolskie	ostrowski	Ostrów Wielkopolski	Szkoła Podstawowa nr 6 im. Macieja Rataja w Ostrowie Wielkopolskim
18	zachodnio-pomorskie	kołobrzeski	Gościno	Zespół Szkół im. Macieja Rataja w Gościnie
19	zachodnio-pomorskie	białogardzki	Karlino	Szkoła Podstawowa w Karwinie im. Macieja Rataja

ANEKS NR 2

Ulice noszące imię Macieja Rataja i Rataja

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	Nazwa
1	dolnośląskie	karkonoski	Szklarska Poręba gmina miejska	Szklarska Poręba miasto	ul. Macieja Rataja
2	dolnośląskie	kłodzki	Kłodzko gmina miejska	Kłodzko miasto	ul. Macieja Rataja
3	dolnośląskie	kłodzki	Lądek-Zdrój miasto	Aleksandrów Łódzki miasto	ul. Macieja Rataja
4	dolnośląskie	legnicki	Krotoszyce gmina wiejska	Krotoszyce wieś	ul. Macieja Rataja
5	dolnośląskie	lubański	Lubań gmina miejska	Lubań miasto	ul. Macieja Rataja
6	dolnośląskie	lubiński	Lubin gmina wiejska	Raszówka wieś	ul. Macieja Rataja
7	dolnośląskie	strzeliński	Borów gmina wiejska	Borów wieś	ul. Macieja Rataja
8	dolnośląskie	wrocławski	Siechnice miasto	Siechnice miasto	ul. Macieja Rataja
9	dolnośląskie	złotoryjski	Złotoryja gmina wiejska	Kozów wieś	ul. Macieja Rataja
10	dolnośląskie	Jelenia Góra	Jelenia Góra gmina miejska	Jelenia Góra miasto	ul. Macieja Rataja
11	dolnośląskie	Legnica	Legnica gmina miejska	Legnica miasto	ul. Macieja Rataja
12	dolnośląskie	Wrocław	Wrocław gmina miejska	Wrocław miasto	ul. Macieja Rataja
13	dolnośląskie	Wrocław	Wrocław- -Psie Pole delegatura	Wrocław- -Psie Pole delegatura	ul. Macieja Rataja
14	kujawsko- -pomorskie	brodnicki	Brodnica gmina wiejska	Kruszynki wieś	ul. Macieja Rataja
15	kujawsko- -pomorskie	toruński	Lubicz gmina wiejska	Lubicz Górny wieś	ul. Macieja Rataja
16	kujawsko- -pomorskie	wąbrzeski	Wąbrzeźno gmina miejska	Wąbrzeźno miasto	ul. Macieja Rataja
17	kujawsko- -pomorskie	grudziądzki	Grudziądz gmina miejska	Grudziądz miasto	ul. Macieja Rataja
18	kujawsko- -pomorskie	aleksan- drowski	Aleksandrów Kujawski gmina wiejska	Łazieniec wieś	ul. Macieja Rataja

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	Nazwa
19	kujawsko-pomorskie	brodnicki	Brodnica gmina miejska	Brodnica miasto	ul. Macieja Rataja
20	kujawsko-pomorskie	mogileński	Mogilno miasto	Mogilno miasto	ul. Macieja Rataja
21	kujawsko-pomorskie	Bydgoszcz	Bydgoszcz gmina miejska	Bydgoszcz miasto	ul. Macieja Rataja
22	lubelskie	opolski	Opole Lubelskie miasto	Opole Lubelskie miasto	ul. Macieja Rataja
23	lubelskie	Lublin	Lublin gmina miejska	Lublin miasto	ul. Macieja Rataja
24	lubelskie	biłgorajski	Biłgoraj gmina miejska	Biłgoraj miasto	ul. Macieja Rataja
25	lubelskie	lubelski	Bychawa miasto	Bychawa miasto	ul. Macieja Rataja
26	lubelskie	tomaszowski	Tomaszów Lubelski gmina miejska	Tomaszów Lubelski miasto	ul. Macieja Rataja
27	lubuskie	ślubicki	Ślubice miasto	Ślubice miasto	ul. Macieja Rataja
28	lubuskie	Gorzów Wielkopolski	Gorzów Wielkopolski gmina miejska	Gorzów Wielkopolski miasto	ul. Macieja Rataja
29	lubuskie	żarski	Żary gmina miejska	Żary miasto	ul. Macieja Rataja
30	łódzkie	Skierniewice	Skierniewice gmina miejska	Skierniewice miasto	al. Macieja Rataja
31	łódzkie	pabianicki	Ksawerów gmina wiejska	Ksawerów wieś	ul. Macieja Rataja
32	łódzkie	radomski	Radomsko gmina miejska	Radomsko miasto	ul. Macieja Rataja
33	łódzkie	zgierski	Aleksandrów Łódzki miasto	Aleksandrów Łódzki miasto	ul. Macieja Rataja
34	łódzkie	zgierski	Główno gmina miejska	Główno miasto	ul. Macieja Rataja
35	łódzkie	zgierski	Ozorków gmina miejska	Ozorków miasto	ul. Macieja Rataja
36	łódzkie	zgierski	Zgierz gmina miejska	Zgierz miasto	ul. Macieja Rataja
37	łódzkie	Łódź	Łódź gmina miejska	Łódź miasto	ul. Macieja Rataja

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	Nazwa
38	łódzkie	Łódź	Łódź-Widzew delegatura	Łódź- -Widzew delegatura	ul. Macieja Rataja
39	łódzkie	Piotrków Trybunalski	Piotrków Trybunalski gmina miejska	Piotrków Trybunalski miasto	ul. Macieja Rataja
40	małopolskie	bocheński	Bochnia gmina miejska	Bochnia miasto	ul. Macieja Rataja
41	małopolskie	olkuski	Olkusz miasto	Olkusz miasto	ul. Macieja Rataja
42	małopolskie	tarnowski	Lisia Góra gmina wiejska	Lisia Góra wieś	ul. Macieja Rataja
43	mazowieckie	Warszawa	Warszawa gmina miejska, miasto stołeczne	Warszawa miasto	ul. Macieja Rataja
44	mazowieckie	garwoliński	Garwolin gmina miejska	Garwolin miasto	ul. Macieja Rataja
45	mazowieckie	makowski	Maków Mazowiecki gmina miejska	Maków Mazowiecki miasto	ul. Macieja Rataja
46	mazowieckie	nowodwor- ski	Czosnów gmina wiejska	Palmiry wieś	ul. Macieja Rataja
47	mazowieckie	ostrowski	Ostrów Mazowiecka gmina miejska	Ostrów Mazowiecka miasto	ul. Macieja Rataja
48	mazowieckie	piaseczyń- ski	Góra Kalwaria miasto	Góra Kalwaria miasto	ul. Macieja Rataja
49	mazowieckie	przasnyski	Chorzele miasto	Chorzele miasto	ul. Macieja Rataja
50	mazowieckie	przasnyski	Jednorożec gmina wiejska	Jednorożec wieś	ul. Macieja Rataja
51	mazowieckie	radomski	Pionki gmina miejska	Pionki miasto	ul. Macieja Rataja
52	mazowieckie	warszawski zachodni	Łomianki miasto	Łomianki miasto	ul. Macieja Rataja
53	mazowieckie	warszawski zachodni	Ożarów Mazowiecki obszar wiejski	Koprki wieś	ul. Macieja Rataja
54	mazowieckie	warszawski zachodni	Ożarów Mazowiecki obszar wiejski	Michałówek wieś	ul. Macieja Rataja

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	Nazwa
55	mazowieckie	warszawski zachodni	Ożarów Mazowiecki obszar wiejski	Pogroszew wieś	ul. Macieja Rataja
56	mazowieckie	warszawski zachodni	Ożarów Mazowiecki obszar wiejski	Pogroszew-Kolonia wieś	ul. Macieja Rataja
57	mazowieckie	wołomiński	Kobyłka gmina miejska	Kobyłka miasto	ul. Macieja Rataja
58	mazowieckie	wołomiński	Radzymin obszar wiejski	Zawady wieś	ul. Macieja Rataja
59	mazowieckie	wyszkowski	Rząśnik gmina wiejska	Rząśnik wieś	ul. Macieja Rataja
60	mazowieckie	żuromiński	Żuromin miasto	Żuromin miasto	ul. Macieja Rataja
61	mazowieckie	Ostrołęka	Ostrołęka gmina miejska	Ostrołęka miasto	ul. Macieja Rataja
62	mazowieckie	Płock	Płock gmina miejska	Płock miasto	ul. Macieja Rataja
63	mazowieckie	Radom	Radom gmina miejska	Radom miasto	ul. Macieja Rataja
64	mazowieckie	Warszawa	Ursynów dzielnica	Ursynów dzielnica	ul. Macieja Rataja
65	opolskie	namysłowski	Pokój gmina wiejska	Pokój wieś	ul. Macieja Rataja
66	opolskie	Opole	Opole gmina miejska	Opole miasto	ul. Macieja Rataja
67	podkarpackie	kolbuszowski	Kolbuszowa miasto	Kolbuszowa miasto	ul. Macieja Rataja
68	podkarpackie	przemyski	Żurawica gmina wiejska	Żurawica wieś	ul. Macieja Rataja
69	podkarpackie	ropczycko- sędziszowski	Ropczyce miasto	Ropczyce miasto	ul. Macieja Rataja
70	podkarpackie	sanocki	Sanok gmina miejska	Sanok miasto	ul. Macieja Rataja
71	podkarpackie	Rzeszów	Rzeszów gmina miejska	Rzeszów miasto	ul. Macieja Rataja
72	podlaskie	moniecki	Mońki miasto	Mońki miasto	ul. Macieja Rataja
73	pomorskie	gdański	Pszczółki gmina wiejska	Pszczółki wieś	ul. Macieja Rataja
74	pomorskie	słupski	Kobylnica gmina wiejska	Kobylnica wieś	ul. M. Rataja

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	Nazwa
75	pomorskie	człuchowski	Człuchów gmina miejska	Człuchów miasto	ul. Macieja Rataja
76	pomorskie	starogardzki	Starogard Gdański gmina miejska	Starogard Gdański miasto	ul. Macieja Rataja
77	śląskie	zawierciański	Zawiercie gmina miejska	Zawiercie miasto	ul. Macieja Rataja
78	śląskie	Bielsko- -Biała	Bielsko-Biała gmina miejska	Bielsko-Biała miasto	ul. Macieja Rataja
79	śląskie	Bytom	Bytom gmina miejska	Bytom miasto	ul. Macieja Rataja
80	śląskie	Katowice	Katowice gmina miejska	Katowice miasto	ul. Macieja Rataja
81	śląskie	Tychy	Tychy gmina miejska	Tychy miasto	ul. Macieja Rataja
82	śląskie	Zabrze	Zabrze gmina miejska	Zabrze miasto	ul. Macieja Rataja
83	warmińsko- -mazurskie	kętrzyński	Kętrzyn gmina miejska	Kętrzyn miasto	ul. Macieja Rataja
84	warmińsko- -mazurskie	kętrzyński	Reszel miasto	Reszel miasto	ul. Macieja Rataja
85	warmińsko- -mazurskie	Olsztyn	Olsztyn gmina miejska	Olsztyn miasto	ul. Macieja Rataja
86	wielkopolskie	poznański	Stęszew obszar wiejski	Zaparcin Wieś	rondo imienia Macieja Rataja
87	wielkopolskie	leszczyński	Rydzyzna obszar wiejski	Dąbcze wieś	ul. Macieja Rataja
88	wielkopolskie	ostrowski	Ostrów Wielkopolski gmina miejska	Ostrów Wielkopolski miasto	ul. Macieja Rataja
89	wielkopolskie	ostrzeszow- ski	Mikstat miasto	Mikstat miasto	ul. Macieja Rataja
90	wielkopolskie	ostrzeszow- ski	Ostrzeszów miasto	Ostrzeszów miasto	ul. Macieja Rataja
91	wielkopolskie	turecki	Turek gmina miejska	Turek miasto	ul. Macieja Rataja
92	wielkopolskie	Konin	Konin gmina miejska	Konin miasto	ul. Macieja Rataja
93	wielkopolskie	Leszno	Leszno gmina miejska	Leszno miasto	ul. Macieja Rataja
94	wielkopolskie	Poznań	Poznań gmina miejska	Poznań miasto	ul. Macieja Rataja

Lp.	Województwo	Powiat	Gmina	Miejscowość	Nazwa
95	wielkopolskie	Poznań	Poznań-Stare Miasto delegatura	Poznań-Stare Miasto delegatura	ul. Macieja Rataja
96	zachodniopomorskie	Goleniowski	Nowogard miasto	Nowogard miasto	ul. Macieja Rataja
97	zachodniopomorskie	wałecki	Wałcz gmina miejska	Wałcz miasto	ul. Macieja Rataja
98	lubuskie	Zielona Góra	Zielona Góra gmina miejska	Zielona Góra miasto	ul. Racula-Macieja Rataja
99	kujawsko-pomorskie	radziejowski	Osięciny gmina wiejska	Osięciny wieś	ul. Rataja
100	lubuskie	nowosolski	Kożuchów miasto	Kożuchów miasto	ul. Rataja
101	lubuskie	nowosolski	Bytom Odrzański miasto	Bytom Odrzański miasto	ul. Rataja
102	łódzkie	łódzki wschodni	Koluszki miasto	Koluszki miasto	ul. Rataja
103	mazowieckie	miński	Sulejówek gmina miejska	Sulejówek miasto	ul. Rataja
104	mazowieckie	radomski	Jedlińsk gmina wiejska	Wielogóra wieś	ul. Rataja
105	opolskie	prudnicki	Głogówek miasto	Głogówek miasto	ul. Rataja
106	podkarpackie	mielecki	Mielec gmina miejska	Mielec miasto	ul. Rataja
107	pomorskie	człuchowski	Debrzno miasto	Debrzno miasto	ul. Rataja
108	pomorskie	gdański	Pruszcz Gdański gmina wiejska	Rusocin osada	ul. Rataja
109	warmińsko-mazurskie	elbląski	Paśłek miasto	Paśłek miasto	ul. Rataja
110	warmińsko-mazurskie	nidzicki	Nidzica miasto	Nidzica miasto	ul. Rataja
111	warmińsko-mazurskie	ostródzki	Morąg miasto	Morąg miasto	ul. Rataja
112	wielkopolskie	krotoszyński	Krotoszyn miasto	Krotoszyn miasto	ul. Rataja
113	wielkopolskie	ostrzeszowski	Grabów nad Prosną miasto	Grabów nad Prosną miasto	ul. Rataja
114	wielkopolskie	pleszewski	Pleszew obszar wiejski	Kowalew wieś	ul. Rataja